

соціальної функції, тобто підтримки соціальної рівноваги між окремими групами платників податків, а відтак, значну диференціацію життєвого рівня, підвищення рівня бідності населення в Україні. У розвинених країнах практикується застосування прогресивних ставок податків, розмір яких збільшується із збільшенням обсягу об'єкта оподаткування. Запровадження заходів у сфері оподаткування доходів, опираючись на зарубіжний досвід, сприятиме вирівнюванню доходів населення, уникнення його надмірного розширення та рівня бідності в Україні.

Список використаних джерел:

1. Качан Є.П. Економіка праці та соціально-трудові відносини: Навч.-метод. Посібник / За заг. ред. проф. Є. П. Качана – Тернопіль: ТДЕУ, 2006. – 373 с.
2. Офіційний сайт Державної казначейська служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/index>.
3. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
4. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 8 липня 2010 року № 2464-VI // Все про бухгалтерський облік. – 2010. – № 82. – С. 7–47.

Скакун О.В.

студент,

Університет митної справи та фінансів

МІСЦЕ ТА ЗНАЧЕННЯ ПРЯМИХ ТА НЕПРЯМИХ ПОДАТКІВ В СИСТЕМІ ФІНАНСОВИХ КАТЕГОРІЙ

Непрямі податки відіграють важливу роль у державі формуючи найбільшу частку доходів Державного бюджету України. Непряме оподаткування в Україні представлене трьома податками: податком на додану вартість, акцизним податком та митом.

Податок на додану вартість (ПДВ) – форма акцизу, яка зберігає переваги багаторівневого податку з обороту щодо оподаткування усіх ступенів руху товару, але одночасно ліквідує його основний недолік – кумулятивний ефект.

Акцизи являють собою непрямі податки на окремі товари (продукцію), визначені законом як підакцизні, які включаються до ціни цих товарів (продукції).

Мито – це вид митного платежу, що стягується з товарів, переміщуваних через митний кордон держави (тих, що вивозяться або слідують транзитом) [1].

Поява непрямих податків на території відбулась ще за часів Київської Русі, коли було здійснено першу податкову реформу, проте докорінний розвиток непрямого оподаткування відбувався у період незалежності України, зокрема в той час, коли зміщується акцент з прямих податків на непрямі.

Основною специфікою непрямих податків, що вони можуть використовуватись як регулятор цін. Саме через рівень цін держава справляє вплив на реальні доходи споживачів. Непрямі податки дають змогу регулювати платоспроможний попит як невід'ємну складову ринкової рівноваги. За допомогою ставок ПДВ держава може як стимулювати попит споживачів, в період кризової економіки, так і стримувати – в період надмірного піднесення економіки. За допомогою ставок акцизного податку держава обмежує споживання шкідливих для населення товарів, а також обкладає товари розкоші, споживачі яких спроможні сплатити ці податки. За допомогою ставок мита, держава регулює експортно-імпортні операції, стимулюючи експорт та захищаючи національних товаровиробників від конкуренції імпортованих товарів. Саме непрямі податки стягуються у процесі витрачання матеріальних благ, визначаються розміром споживання, включаються у вигляді надбавки до ціни реалізації товару та сплачуються споживачем [2].

При непрямому оподаткуванні формальним платником є продавець товару (робіт, послуг), який виступає посередником між державою і споживачем товару (робіт, послуг). Останній же є платником реального. Із врахуванням комплексного підходу до розгляду непрямих податків, можна констатувати, що вони встановлюються в цінах товарів і їх розмір не залежить прямо від доходів платників.

Непрямі податки включаються до ціни товару, в абсолютному розмірі їх сплачує більше той, хто більше споживає, а відповідно більше споживає той, хто має більш високі доходи. Перевага непрямих податків пов'язана в першу чергу з їх роллю у формуванні доходів бюджету. Однак це не говорить про те, що вони не виконують регулюючої функції. При вмілому їх використанні, непрямі податки можуть бути ефективним засобом регулювання економіки.

По-перше, непрямим податкам характерне швидке надходження до бюджету. Відбулась реалізація – проводиться перерахування ПДВ та акцизного податку в бюджет.

По-друге, так як непрямі податки охоплюють товари громадського споживання та послуги, то існує висока вирогідність їх повного або майже повного надходження, а зупинити процес споживання товарів та послуг неможливо.

По-третє, споживання більш-менш рівномірне у територіальному розрізі, а тому непрямі податки знімають напругу в міжрегіональному розподіленні доходів. Якщо доходи бюджету базуються на доходах підприємств, то внаслідок нерівномірності економічного розвитку виникає проблема нерівноцінності доходної бази різних бюджетів. Без використання непрямих податків виникають труднощі в збалансуванні місцевих бюджетів.

По-четверте, непрямі податки суттєво впливають на саму державу. Використовуючи всі свої можливості та інструменти, вона повина забезпечувати певні умови для розвитку виробництва та сфери послуг, так як чим більше обсяг реалізації тим більші надходження до бюджету. Проблемою тут може бути лише правильний вибір товарів на які розповсюджуються непрямі податки.

По-п'яте, непрямі податки впливають на споживача. При вмілому їх використанні держава може регулювати процес споживання, стримуючи його в одному напрямку та стимулюючи в іншому [3].

Непрямі податки є стабільним джерелом доходів, зокрема, в Україні за їх рахунок формується близько 50% доходів державного бюджету, що особливо важливо в умовах мобілізації основних факторів виробництва в процесі євроінтеграції. Динаміка непрямих податків та їх частка у ВВП підтверджують їх фіскальну роль у формуванні фінансових ресурсів, необхідних для виконання функцій та завдань, покладених на державу.

Непряме оподаткування в сучасних умовах повинне стимулювати економічний розвиток країни, сприяти створенню умов для залучення інвестицій, розвитку приватного бізнесу, сприяти зниженню податкового тягара, отриманню сталих доходів до Державного бюджету тощо. Зауважимо, що непряме оподаткування має ряд суттєвих недоліків, а саме:

- регресивність непрямих податків (частка сплаченого податку в доходах малозабезпечених верств населення може перевищувати аналогічний показник для верств населення які одержують високі доходи);
- – коливання надходжень (надходження від непрямих податків, що знаходяться в залежності від розміру споживання, природно, повинні коливатися відносно розширення або звужування споживання, що залежить від зростання або спаду благополуччя, пожвавлення або криз тощо);
- непрямі податки в умовах розвинених ринкових відносин обмежують розмір прибутку підприємництва, так як в умовах конкуренції не завжди можливе підвищення ціни на величину непрямих податків, особливо у випадках підвищення ставок цих податків [4, с. 234–236].

Необхідність розв'язання зазначених проблем визначає мету та завдання реформування податкової системи України. Відповідно до ст. 1 Конституції України, Україна є соціальною правовою державою, податкова система якої має відповідати вимогам соціальної держави щодо рівня фінансування суспільних благ та перерозподілу ВВП через податкову систему, який забезпечуватиме формування фінансових ресурсів, достатніх для виконання конституційно закріплених функцій держави та додержання конституційних прав громадян на достатній життєвий рівень.

Реформування податкової системи, зокрема удосконаленням непрямих податків має відбуватися синхронно з упорядкуванням та оптимізацією державних видатків й вирішенням завдань:

- – відновлення економічного зростання та його забезпечення на інноваційно- інвестиційній основі;
- масштабна модернізація національного виробництва, впровадження енергозбереження, зростання продуктивності праці, зміцнення конкурентних позицій вітчизняного виробника на зовнішніх товарних ринках;
- стимулювання регіональних «точок зростання» економіки та залучення інвестицій;
- запровадження європейських стандартів соціального захисту, якісного піднесення рівня життя громадян;

- перегляд пільг, надання яких є необґрунтованим, та вжиття заходів щодо їх скасування;
- впровадження програм поетапної заміни пільг, що виконують функцію соціальної підтримки вразливих верств населення, адресною допомогою [5, с. 187–191].

Список використаних джерел:

1. Митний кодекс України. [Електронний ресурс]: Закон України від 03.12.2017 № 4495-VI. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
2. Ясеновська Т.Б. Історія становлення оподаткування в Україні / Т.Б. Ясеновська // Фінансова система України. Збір. наук. праць. Серія «Економіка». Випуск 15 – Острог: Вид-во нац. ун-ту «Острозька академія», 2011
3. Сіташ Т.Д. к.е.н. Непрямі податки в податковій системі України / Т.Д. Сіташ // Податкова система України. – Вид-во: Київського національного торговельно-економічного університету, 2015
4. Баранова В.Г., Дубовик О.Ю., Хомутенко В.П. та ін.; за ред. В.Г. Баранової. Податкова система: Навчальний посібник – Одеса: ВМВ, 2014. – 344 с.
5. Воронкова О.М. Податковий менеджмент в Україні: особливості, проблеми, перспективи: монографія. – Ірпінь: Національний університет ДПС України, 2012 – 391 с.

Суліма Є.

студентка;

Корягіна Т.В.

доцент,

Університет митної справи та фінансів

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ В УКРАЇНІ

На сьогодні податки є однією з найактуальніших тем в економічному та соціальному житті України, так як оподаткування є головним джерелом фінансування держави. Без достатнього розвитку податкової системи країна не зможе нормально функціонувати і розвиватися. Також сучасний рівень економіки України потребує запровадження заходів з вдосконалення податкової системи для діяльності всього народного господарства.

Податки – це об’єктивне суспільне явище, тому при побудові податкової системи слід виходити з реалій соціально-економічного стану країни, а не керуватися побажаннями, хоч і найкращими, але нездійсненними. Саме тому побудова чіткої податкової системи – це одна з головних умов ефективного функціонування економіки і фінансів, оскільки через податки здійснюється найтісніший зв’язок між державою і юридичними та фізичними особами щодо формування, розподілу й використання їх доходів.

По-перше, потрібні зміни у податковому регулюванні (зміна елементів одного або декількох податків у взаємоузгодженому механізмі) з метою здійснення дискреційного впливу держави на динаміку соціально-економічних процесів доцільно реалізувати за допомогою наступних заходів: